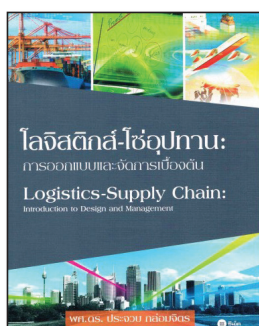

บทวิจารณ์หนังสือ

โลจิสติกส์-โซ่อุปทาน: การออกแบบและการจัดการเบื้องต้น

ชัยฤทธิ์ ทองรอด¹

ผู้เขียน	ประจวบ กล่อมจิตร
ปีที่พิมพ์	2013
สำนักพิมพ์	ซีเอ็ดดูเคชั่น
จำนวนหน้า	400
ประเภท	บริหารธุรกิจ
ISBN	9786160818815

หนังสือโลจิสติกส์-โซ่อุปทาน การออกแบบและการจัดการเบื้องต้น ซึ่งแต่งโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ กล่อมจิตร เป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย และสำหรับผู้เริ่มต้นเรียน โลจิสติกส์ โดยเฉพาะผู้ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับโลจิสติกส์ และซัพพลายเชน เพราะผู้เขียนมีประสบการณ์ ในด้านการสอนในมหาวิทยาลัย และเป็นที่ปรึกษาให้กับบริษัทต่างๆ อีกทั้งยังเคยรับผิดชอบฝ่ายผลิต และระบบคุณภาพของบริษัทชั้นนำ สามารถอธิบายขั้นตอนในการทำงาน อย่างละเอียดถึงกระบวนการในการออกแบบ และการจัดการโลจิสติกส์-โซ่อุปทาน เริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดทรัพยากร การผลิต การจัดเก็บ ตลอดจนการจัดส่งสินค้า นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยังเพิ่มเติมเนื้อหา ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์เพิ่มเติม เช่น การหาทำเลที่ตั้ง การใช้โปรแกรมจำลองเชิงสถานการณ์ ทำให้หนังสือมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

หนังสือดังกล่าวประกอบไปด้วย 12 บท โดยเริ่มตั้งแต่ การให้ความหมาย และความสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องของการจัดการโลจิสติกส์ และโซ่อุปทาน รวมทั้งหลักการบริหารที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จ และ หลักการออกแบบที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องค้นหาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เพื่อสนองความต้องการสิ่งใหม่ๆ และสุดท้ายจะเป็นการออกแบบและการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ที่กล่าวถึงทำการเลือกทำเลที่ตั้ง การวางแผนการใช้ทรัพยากร สินค้าคงคลัง และการขนส่ง เป็นต้น

บทที่ 2 เป็นเรื่องกลยุทธ์การจัดการและการนำไปใช้ จะเป็นเรื่องของวิสัยทัศน์ กลยุทธ์การแข่งขัน การวางแผนกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ แผนการปฏิบัติงาน และกลยุทธ์โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน รวมถึงปัจจัยที่ (T) ของการดำเนินงานที่ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ด้านเทคนิค และการจัดการ โดยเน้นประสิทธิภาพในการลดต้นทุนเป็นหลัก

¹วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทที่ 3 เป็นการเลือกทำเลที่ตั้ง รวมถึงปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการตั้งกิจการอุตสาหกรรม เพื่อให้ต้นทุนในการดำเนินการถูกที่สุด รวมถึงขั้นตอนการตัดสินใจเลือก และการประเมินเปรียบเทียบทำเลที่ตั้ง แบบจำลองการขนส่ง และการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break even analysis) เพื่อเลือกทำเลที่เข้าใกล้จุดคุ้มทุนเร็วที่สุด

บทที่ 4 การวางแผนทรัพยากรและการควบคุมการไหลของวัสดุ เพื่อให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้โลจิสติกส์ขาเข้า และโลจิสติกส์ขาออกเป็นตัวกำหนดปริมาณสินค้า ในคลังสินค้าทั้งสองด้าน ในด้านการวางแผนการผลิต เป็นการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่วนแบบจำลองการขนส่งโดยการใช้โปรแกรมออกแบบมาเพื่อแก้ปัญหาการขนส่ง เพื่อเลือกเส้นทางที่มีต้นทุนรวมต่ำสุด ในเรื่องการจัดสมดุลสายงานการผลิตเพื่อให้แต่ละสถานี มีภาระงานเท่ากัน เพื่อป้องกันการไหลเป็นคอขวด ทำให้การผลิตเกิดความล่าช้าได้ ส่วนการผลิตและการดึง เป็นเทคนิคการสำรองสินค้าและให้สินค้าถึงมือผู้บริโภคเมื่อมีความต้องการโดยให้ต้นทุนน้อยที่สุด เรื่องการวางแผนความต้องการวัสดุใช้ในการผลิตที่มีส่วนประกอบมากๆ และการผลิตไม่ต่อเนื่อง และแผนการผลิตหลัก- แผนการผลิตรวม เป็นการมองภาพรวมถึงการผลิตของโรงงานให้เพียงพอกับความต้องการของลูกค้า และสำรองสินค้า โดยการคำนวณระดับสินค้าคงคลังให้มีปริมาณที่เหมาะสม

บทที่ 5 การวัดประสิทธิภาพ บทนี้จะกล่าวถึงการวัดประสิทธิภาพของ ระบบโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันด้านต้นทุน จากการปรับปรุงกระบวนการ และ ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพทางด้านโลจิสติกส์-โซ่อุปทานที่เป็นจำนวนเงิน จะแสดงถึงส่วนแบ่งการตลาดคลังสินค้า กำไร ผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) และสินค้าคงคลังหมุนเวียน ซึ่งบอกถึงความสามารถในการบริหารจัดการสินค้า และดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพทางด้านโลจิสติกส์-โซ่อุปทานที่ไม่เป็นจำนวนเงิน ได้แก่ รอบเวลาการทำงาน ระดับการให้บริการลูกค้า ระดับสินค้าคงคลัง และประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร ที่มีความสำคัญต่อการวัดประสิทธิภาพองค์กร

บทที่ 6 สินค้าคงคลัง การจัดการและการออกแบบคลังสินค้า โดยให้ความหมายของสินค้าคงคลัง หมายถึงวัสดุที่เก็บ อยู่ในกระบวนการผลิต ทั้งก่อนการผลิต หลังการผลิต หรือสินค้าสำเร็จรูปรอการจำหน่าย ระบบการควบคุมสินค้าคงคลัง การพิจารณารูปแบบการจัดการคลังสินค้า พร้อมการจัดสินค้าคงคลัง เพื่อให้มีวัตถุดิบและสินค้ารอรับการผลิตและการตลาดทั้งการบริการลูกค้าที่ดี และมีต้นทุนสินค้าคงคลังรวมอยู่ในระดับต่ำ โดยการจัดการคลังสินค้า ที่เป็นทางเข้า - ทางออกของวัตถุดิบ ไปจนถึงสินค้าสำเร็จรูป และเราสามารถลดขั้นตอนและเวลาในคลังสินค้าโดยการนำ คอมพิวเตอร์มาช่วยออกใบสั่งซื้อได้

บทที่ 7 การขนส่ง กล่าวถึงความหมายของการขนส่งคือ การเคลื่อนย้ายบุคคล หรือสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง หากเป็นการย้ายบุคคล เรียกว่า การขนส่งผู้โดยสาร หากเป็นการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือสิ่งของ เรียกว่า การขนส่งสินค้า นอกจากนั้นยังอธิบายถึงการขนส่ง ทางราง การขนส่งทางอากาศ และการขนส่งทางท่อ พร้อมทั้งต้นทุนการขนส่งที่มีปัจจัยหลายอย่าง ที่มีผลต่อการเพิ่มหรือลดต้นทุน รวมถึงแบบจำลองในการขนส่งที่เป็นโปรแกรมเชิงเส้น ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ และบทนี้ยังกล่าวถึง ระบบกำหนดตำแหน่งบนโลกหรือ GPS ซึ่งมีประโยชน์ในการขนส่ง โดยการควบคุมความเร็วของรถ และติดตามการส่งของให้ลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ นำมาควบคุมต้นทุนในการขนส่งได้

บทที่ 8 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ในการใช้เทคโนโลยีมาบริหารจัดการโลจิสติกส์ และโซ่อุปทาน ต้องคำนึงถึงลักษณะขององค์กรตั้งแต่ กลยุทธ์ในการบริหาร จนถึง

กลยุทธ์การดำเนินงาน การใช้ข้อมูลสารสนเทศสามารถใช้ในการตัดสินใจได้ทุกขั้นตอน ตั้งแต่ การจัดการเชิงกลยุทธ์ การวางแผน และการดำเนินงาน และได้กล่าวถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารการขาย และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศด้านโซ่อุปทานไปใช้งาน ในบทนี้จะกล่าวถึงระบบสารสนเทศทั้งหมด โดยการบริหารจัดการโลจิสติกส์นั้น ต้นทุนเป็นตัวชี้วัดความอยู่รอดขององค์กร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีความจำเป็นสำหรับการบริหารในปัจจุบัน พร้อมทั้งมีตัวอย่างการพัฒนาโปรแกรมระบบการวางแผนการผลิตในธุรกิจ SME ด้วย

บทที่ 9 การประยุกต์ใช้การจำลองสถานการณ์ กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของระบบจำลองสถานการณ์ (Simulation) ซึ่งหมายถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จำลองจากการทำงานของระบบที่สนใจ รวมถึงการสร้างแบบจำลองด้วยโปรแกรม ProModel เป็นซอฟต์แวร์ที่นิยมใช้งานกันอย่างแพร่หลาย และสะดวกต่อการใช้งานเป็นอย่างมาก ส่วนการสร้างแบบจำลองด้วยโปรแกรม Arena เป็นซอฟต์แวร์สำหรับการจำลองสถานการณ์ที่สะดวกต่อการใช้งาน โดยจะแสดงภาพเคลื่อนไหวเหมือนจริงของระบบบนจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งทั้งสองโปรแกรมผู้เขียนได้บอกรายละเอียด ถึงขั้นตอนในการสร้างแบบจำลองไว้โดยละเอียด

บทที่ 10 การจัดการโลจิสติกส์ และโซ่อุปทานระดับโลก ปัจจุบันธุรกิจต้องให้ความสำคัญกับการจัดการโซ่อุปทาน และโลจิสติกส์ เพราะกำลังการผลิตของกิจการในปัจจุบันเหลืออยู่ จำเป็นต้องระบายสินค้าออกสู่ต่างประเทศ และยังกล่าวถึง และแนวโน้มธุรกิจระหว่างประเทศที่มีการใช้ระบบ VMI เพื่อให้สินค้ามาส่งทันตามกำหนดเวลา (Jit In Time: JIT) ซึ่งเป็นระบบคลังสินค้าที่ผู้ผลิต เข้าไปจัดการคลังสินค้าของลูกค้า ส่วนกลุ่มการค้าเสรี มีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่ม

บทที่ 11 การจัดซื้อจัดหา โดยการใช้แนวคิดโซ่คุณค่า (Value Chain) เป็นแนวคิดที่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายเพื่อหาความได้เปรียบในการแข่งขัน รวมถึงกระบวนการจัดซื้อจัดหา และ E-Procurement (ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์) เป็นระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เช่น การตกลงราคา การสอบราคา การประกวดราคา และรวมถึงการจัดซื้อระบบออนไลน์ เพื่อความโปร่งใสของกระบวนการจัดหา และสามารถติดตามตรวจสอบกระบวนการทำงานได้

และบทที่12 เครื่องมือสำหรับการออกแบบระบบโลจิสติกส์และการจัดการโซ่อุปทาน เป็นบทสุดท้ายที่กล่าวถึงการออกแบบที่มีความสำคัญในการดำเนินงาน เพราะหากออกแบบระบบดีจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินการ ซึ่งประกอบไปด้วยแผนภูมิต่างๆ พร้อมวิธีการสร้างแผนภูมิ พร้อมแผนผังสายธารแห่งคุณค่า ซึ่งเป็นเครื่องมือและแนวคิดการผลิตแบบลีน รวมถึงแบบจำลอง SCOR Model เป็น แบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานโซ่อุปทาน เป็นการรวบรวมกระบวนการตามมาตรฐานของโซ่อุปทาน พร้อมทั้งรูปแบบการเขียนผังกระบวนการทางธุรกิจ IDEFO ซึ่งเป็นผังกระบวนการทางธุรกิจ

สรุปหนังสือโลจิสติกส์-โซ่อุปทาน: การออกแบบและจัดการเบื้องต้น เป็นหนังสือที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ต้องการเรียนรู้ เกี่ยวกับโลจิสติกส์ ตั้งแต่ผู้ที่เริ่มต้นศึกษา รวมถึงผู้ที่ต้องการนำไปใช้งานในชีวิตจริง นอกจากนั้นในเล่มยังมีตัวอย่างการปรับปรุง และการวิเคราะห์งานในรูปแบบของบทความ การศึกษาวิจัย และวิธีใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และอธิบายไว้อย่างละเอียด